

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № 30961/1/1-20 від 24.07.2020

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.**

Шановний Дмитро Олександровичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 24.07.2020 № 30961/1/1-20 до Вашого листа від 17.07.2020 № 11/10-1285 Мінекономіки разом з Мінфіном та Мінсоцполітики розглянуло запит народного депутата України Львовчкіна С. В. від 14.07.2020 № 129-1/22 стосовно вжиття заходів для поліпшення рівня життя населення та повідомляє.

У 2020 році одним з головних чинників формування економічного розвитку в Україні, як і в переважній більшості країн світу, виявився фактор розповсюдження пандемії COVID-19.

У відповідь на пандемію COVID-19, відбулись суттєві зміни у життєдіяльності багатьох держав світу, у тому числі і в Україні.

Для пом'якшення впливу пандемії COVID-19 були прийняті ряд рішень.

Щодо підтримки господарської діяльності під час дії карантину

Так, Верховною Радою України прийнято законодавчі зміни, які направлені на мінімізацію наслідків для бізнесу та населення у зв'язку із поширенням коронавірусу COVID-19, а саме закони України від 17.03.2020 № 530-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)", від 17.03.2020 № 533-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)" (із змінами) та від 30.03.2020 № 540-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

4704-03/47606-01 від 31.07.2020

спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)".

Вказаними законами запроваджено, зокрема, наступні заходи державної підтримки бізнесу на період карантину:

- мораторій на проведення планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності (за виключенням окремих видів діяльності) до 30 червня 2020 року;

- мораторій на проведення податкових документальних та фактичних перевірок з 18 березня по 31 травня 2020 року;

- тимчасове скасування:

- штрафних санкцій за порушення податкового законодавства, вчинені з 1 березня по 31 травня 2020 року (крім санкцій за окремі види порушень);

- нарахування платникам податків пені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року (а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню);

- нарахування та сплати за період з 1 березня по 31 травня 2020 року плати за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності);

- нарахування за період з 1 березня по 31 березня 2020 року податку на об'єкти нежитлової нерухомості, відмінні від земельної ділянки, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб;

- відтермінування вимоги стосовно застосування реєстраторів розрахункових операцій до 1 січня 2021 року та 1 квітня 2021 року;

- перенесення строків річного звітування по доходах до 1 липня 2020 року;

- можливість звільнення наймача від плати користування майном з моменту встановлення карантину і до його завершення (відповідно до частини шостої статті 762 Цивільного кодексу України);

- звільнення від нарахування та сплати ЄСВ за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року за себе усіх samozайнятих осіб та інші заходи.

Разом з тим, Верховною Радою України прийнято Закон України від 13.05.2020 № 591-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)", яким передбачено нові заходи підтримки бізнесу в умовах карантину, зокрема продовження мораторію на перевірки бізнесу до кінця карантину; продовження дії податкових пільг та послаблень в адмініструванні для бізнесу до кінця карантину.

Відповідно до підпунктів 5-7 пункту 8 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних

гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" та статей 5 і 13 Закону України "Про ціни і ціноутворення" Кабінет Міністрів України постановою від 22.04.2020 № 341 "Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення" на період карантину затвердив перелік товарів, що мають істотну соціальну значущість; перелік товарів протиепідемічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також запровадив державне регулювання цін на ці товари шляхом декларування зміни роздрібних цін.

Щодо ситуації на ринку праці

На сьогодні ринок праці України як і в багатьох країнах світу опинився перед серйозними викликами, спричиненими поширенням захворювання COVID-19, зокрема й соціальними та економічними.

12 березня цього року Урядом України було введено карантин на всій території країни. Обмежувальні заходи, впроваджені для запобігання поширенню епідемії COVID-19, призвели до зниження ділової і економічної активності, згорання виробництва та часткового гальмування економічних процесів.

В найбільшій зоні ризику опинились працівники, які задіяні у таких видах економічної діяльності, як: тимчасове розміщування й організація харчування; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; надання різних видів послуг, діяльність туристичних агентств та операторів.

У зв'язку з цим, Урядом вживаються заходи щодо недопущення звільнення працівників і зростання рівня безробіття:

- роботодавці та ФОП-и з числа суб'єктів малого та середнього бізнесу, які зупинили чи скоротили свою діяльність під час карантину, можуть отримати допомогу по частковому безробіттю для покриття витрат на заробітну плату робітникам, яким було скорочено робочий час, або відшкодування втрати доходів для ФОП-ів; на фінансування цієї допомоги з державного бюджету виділено 2,72 млрд грн (постанови Уряду від 03.06.2020 № 453 та від 27.04.2020 № 308);

- забезпечено можливість подання заяв на отримання статусу безробітного та допомоги по безробіттю дистанційно. Також зареєструватися як безробітний та оформити допомогу віднедавна можна через онлайн-портал державних послуг "Дія" (постанови Уряду від 29.03.2020 № 244 та від 24.04.2020 № 307);

- підвищено з 650 до 1000 грн розмір допомоги по безробіттю для незастрахованих осіб на період карантину та протягом 30 днів після його завершення (постанова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 08.04.2020 № 217);

- зареєстрованим у службі зайнятості безробітним допомога призначається з першого дня набуття статусу, навіть тим, хто був звільнений у період карантину за власним бажанням (до карантину звільненим за власним бажанням допомога виплачувалася з 91 дня набуття статусу) (постанова Уряду від 29.03.2020 № 244);

- виділено додаткові 4,2 млрд грн з державного бюджету на фінансування матеріального забезпечення на випадок безробіття (постанови Уряду від 27.04.2020 № 308 та від 10.06.2020 № 472).

Для зменшення негативних наслідків спаду економічної активності в країні внаслідок поширення COVID-19 Мінекономіки, за участі центральних органів виконавчої влади та інших заінтересованих сторін, розроблено Державну програму стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 роки (далі – Програма), яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 534.

Метою Програми є впровадження комплексної системи заходів розрахованих на короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий періоди, направлених на стабілізацію та сталий розвиток економіки України, зростання зайнятості населення шляхом збереження існуючих і стимулювання створення нових високопродуктивних робочих місць з гідними умовами праці.

Реалізація Програми здійснюється шляхом виконання Плану заходів, яким, зокрема, передбачено заходи щодо створення робочих місць у: будівництві доріг, транспортної інфраструктури та інфраструктурних об'єктів у розрізі програми “Велике будівництво”; будівництві доступного житла для окремих категорій громадян; лісовому господарстві; розширенні існуючих установ природнозаповідного фонду; соціальній роботі у зв'язку з протидією пандемії COVID-19; благоустрої і громадських роботах. За кожною з перелічених сфер діяльності визначено відповідальний орган виконавчої влади.

Важливо звернути увагу, що створення нових робочих місць є комплексною задачею, роль Уряду у вирішенні якої полягає у забезпеченні сприятливих умов для динамічного розвитку бізнесу, що дасть можливість роботодавцям розвиватися та створювати нові високопродуктивні робочі місця з гідними умовами праці.

Оцінка ефективності запланованих заходів як і Програми в цілому здійснюватиметься в ході їх реалізації за визначеними індикаторами.

Щодо соціального захисту населення

З метою посилення соціальної підтримки населення Урядом прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

- від 25.03.2020 № 247 “Про особливості надання житлових субсидій”, якою пом’якшено умови призначення житлових субсидій для населення, зокрема, передбачено:

заборону на період карантину, встановленого у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), припинення надання житлових субсидій, за винятком випадків, коли унеможлиблюється надання житлових субсидій (переїзд домогосподарства в інше житлове приміщення, смерть одиної особи);

призначення житлової субсидії на наступний період усім домогосподарствам, які отримували її в опалювальному періоді 2019–2020 років, без їхніх звернень;

урахування під час призначення житлової субсидії до доходу осіб, яких звільнено з роботи у зв’язку з карантинном, розміру допомоги по безробіттю замість заробітної плати, яку вони отримували за попереднім місцем роботи;

обчислення субсидії в період карантину з урахуванням збільшених на 50 відсотків соціальних нормативів користування електроенергією, природним газом для приготування їжі та підігріву води, холодною та гарячою водою, водовідведенням у зв’язку з вимушеним постійним перебуванням громадян вдома та збільшенням споживання відповідних послуг;

- від 01.04.2020 № 251 “Деякі питання підвищення пенсійних виплат і надання соціальної підтримки окремим категоріям населення у 2020 році”, якою, зокрема:

у квітні проведено одноразову виплату (1 000 грн) пенсіонерам (понад 10 млн осіб), розмір пенсії яких становить до 5 тис. грн (цю виплату отримали також понад 600 тис. громадян, які одержують державну соціальну допомогу замість пенсії, у зв’язку з інвалідністю та за віком) та встановлено щомісячну надбавку до пенсії у розмірі 500 грн для 1,5 млн пенсіонерів, яким виповнилося 80 і більше років;

у травні проведено індексацію трудових пенсій (на 11 відсотків) для близько 8,4 млн пенсіонерів;

- від 08.04.2020 № 264 “Деякі питання надання державної соціальної допомоги”, якою передбачено на період карантину та обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), і протягом 30 днів після скасування карантину продовження строків:

виплати на новий період державної соціальної допомоги, яку було призначено раніше, без необхідності особистого звернення громадян до органів соціального захисту населення;

нових звернень за призначенням деяких видів державної допомоги;

виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства, дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, у випадках, коли строк перегляду органом МСЕК (медико-соціальної експертизи) або ЛКК (лікарсько-консультативної комісії) пропущено;

- від 08.04.2020 № 287 “Про розвиток соціальних сервісів для деяких соціальних груп населення”, якою, зокрема, передбачено надання пенсіонерам та одержувачам соціальних виплат допомоги у проведенні дистанційної оплати житлово-комунальних послуг і задоволення їхніх соціально-побутових потреб в умовах карантину;

- від 22.04.2020 № 329 “Деякі питання соціальної підтримки сімей з дітьми”, якою запроваджено на період карантину та на один місяць після його скасування виплату допомоги на дітей фізичним особам – підприємцям, які вибрали спрощену систему оподаткування і належать до першої та другої груп платників єдиного податку;

- від 17.06.2020 № 491 “Про внесення змін до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг” посилено соціальний захист внутрішньо переміщених осіб, які не були працевлаштовані у період карантину. Запроваджено механізм не застосовувати норми щодо припинення виплати для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг у разі їх непрацевлаштування.

Крім того, забезпечується реалізація завдань та заходів, визначених Стратегією подолання бідності, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 202-р, основна мета яких спрямована на сприяння продуктивній зайнятості, підвищенню доходів громадян, наданню ефективної державної соціальної підтримки населенню та забезпеченню прав дітей.

З метою посилення соціального захисту медичних працівників прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 394 “Про внесення зміни до переліку професійних захворювань”, якою передбачено включити до переліку професійних захворювань гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2.

Таким чином, медичні працівники, які безпосередньо зайняті у ліквідації епідемії, проведенні заходів із запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, лікуванні пацієнтів із цією хворобою, та визнані потерпілими внаслідок профзахворювання, мають право на передбачені Законом України від 23.09.1999 № 1105-XIV “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (далі – Закон № 1105) щомісячну та одноразову страхові виплати, розміри яких визначаються залежно від ступеня втрати професійної працездатності. У разі смерті медичного працівника членам його сім’ї відповідно до статті 42 Закону № 1105 виплачуватиметься одноразова допомога.

Водночас Законом України від 07.05.2020 № 587 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров’я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби

(COVID-19)” внесено зміни до статті 24 Закону № 1105, якими передбачено, що особам, які перебувають у закладах охорони здоров’я, на самоізоляції під медичним наглядом у зв’язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також на локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій, виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу, за винятком медичних працівників, яким допомога по тимчасовій непрацездатності у таких випадках виплачується в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу.

На виконання Закону України від 07.05.2020 № 588 “Про внесення змін до статті 39 Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб” щодо додаткових гарантій прав медичних та інших працівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, та членів їх сімей”, прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 17.06.2020 № 498 “Деякі питання надання страхових виплат у разі захворювання або смерті медичних працівників у зв’язку з інфікуванням гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2”, якою затверджено порядок надання страхових виплат у випадку захворювання та смерті медичних працівників внаслідок інфікування коронавірусною хворобою COVID-19 та визначено розміри цих страхових виплат (у разі встановлення медику групи інвалідності – не менше 300 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, у разі його смерті – 750 прожиткових мінімумів).

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 № 375 “Деякі питання оплати праці (грошового забезпечення) окремих категорій працівників, військовослужбовців Національної гвардії та Державної прикордонної служби, осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, поліцейських, які забезпечують життєдіяльність населення, на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом 30 днів з дня його відміни” встановлено доплату працівникам надавачів соціальних послуг державного / комунального сектору, які безпосередньо надають соціальні послуги за місцем проживання / перебування їх отримувачів (вдома), у граничному розмірі до 100 відсотків заробітної плати.

На виконання пункту 4 цієї постанови Кабінету Міністрів України наказом Мінсоцполітики від 22.05.2020 № 321 “Про затвердження Переліку посад працівників надавачів соціальних послуг державного / комунального сектору, які безпосередньо надають соціальні послуги за місцем проживання / перебування їх отримувачів (вдома)” затверджено відповідний перелік посад.

Доплату в розмірі до 100 відсотків заробітної плати згідно із зазначеним наказом зможуть отримати педагог соціальний / фахівець із соціальної роботи, фахівець із соціальної допомоги вдома, соціальний працівник, соціальний робітник, фахівець з фізичної реабілітації, практичний психолог / психолог.

Персональний перелік працівників, яким устанавлюється відповідна доплата, визначається керівником закладу / установи сфери соціального захисту.

Щодо підвищення соціальних стандартів та гарантій

З метою підвищення рівня життя громадян, яке є одним із пріоритетних напрямів діяльності Уряду, постійно вживаються заходи для проведення системних економічних та соціальних реформ.

Для підтримки купівельної спроможності громадян забезпечується підвищення розмірів державних соціальних стандартів та гарантій.

Згідно з Законом України "Про державні соціальні стандарти та державні гарантії" прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій, у тому числі пенсії, соціальні допомоги, мінімальна заробітна плата тощо.

Однак підвищення цих розмірів безпосередньо залежать від фінансово-економічної ситуації в країні і відбувається з урахуванням реальних можливостей держави щодо забезпечення своєчасного та у повному обсязі фінансування уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Одним із принципів бюджетної системи України Бюджетним кодексом України визначено збалансованість, виходячи з якого повноваження на здійснення витрат бюджету повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Слід також зазначити, що Конституційний Суд України своїм Рішенням від 26.12.2011 № 20-рп/2011 підкреслив, що одним з визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері є додержання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави.

Проект державного бюджету на відповідний рік готується з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та основних завдань бюджетної політики, що спрямовані на забезпечення збалансування державних фінансів.

Тому питання встановлення розмірів прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на відповідний рік вирішується з урахуванням реальних фінансових можливостей держави стосовно забезпечення своєчасного й у повному обсязі фінансування вже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” передбачено, що прожитковий мінімум підвищується темпами, що на 2 відсоткових пункти перевищує показник прогнозного індексу споживчих цін на поточний рік, і зросте на 8 відсотків (грудень до грудня попереднього року).

Водночас змінами, внесеними Законом України від 13 квітня 2020 року № 553-IX “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік”, доходи Державного бюджету України на 2020 рік зменшено на 119,7 млрд гривень.

Враховуючи вплив на макроекономічну ситуацію суттєвих змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, зокрема зменшення обсягів торгівлі, споживчої активності населення, скорочення виробництва та інвестицій, зниження ділової активності, погіршення споживчих настроїв та ділових очікувань внаслідок запровадження карантинних заходів, вишукати додаткові джерела доходів для покриття видатків на підвищення розмірів основних державних соціальних гарантій на сьогодні немає можливості.

Разом з тим у липні 2020 року відбулось чергове підвищення прожиткового мінімуму на 4,5 відсотки, відповідно до якого підвищено розміри державних соціальних гарантій, соціальних допомог та пенсій. Наступне підвищення прожиткового мінімуму відбудеться з грудня 2020 року на 3,4 відсотка.

З метою забезпечення подальшого підвищення прожиткового мінімуму в даний час опрацьовується питання зміни підходів до визначення та застосування цього стандарту з одночасним реформуванням системи соціальних виплат і допомоги, а також оптимізацією видатків на забезпечення їх виплати.

Також на даний час з метою підвищення рівня оплати праці працівників бюджетної сфери з урахуванням реального стану розвитку економіки та фінансових можливостей бюджету Мінекономіки опрацьовуються пропозиції щодо підвищення посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери відповідно до зростання на законодавчому рівні розміру мінімальної заробітної плати.

На виконання норми статті 3 Закону України “Про прожитковий мінімум” та постанови Верховної Ради України від 19.05.2020 № 620-IX стосовно Рекомендацій парламентських слухань на тему: “Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні”, Мінекономіки в установленому законодавством порядку розпочато роботу щодо перегляду та актуалізації наборів для встановлення прожиткового мінімуму.

З метою прискорення формування наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів і наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення з урахуванням реальної структури споживання населення, Мінекономіки направило запит відповідним міністерствам, іншим

центральною владою та державними колегіальними органами для актуалізації пропозицій щодо формування зазначених наборів.

Після актуалізації попередніх наборів Мінекономіки узагальнить пропозиції центральних органів виконавчої влади щодо сформованих наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів і наборів послуг для встановлення прожиткового мінімуму та направить їх членам експертної комісії.

Народного депутата України Львовича С. В. повідомлено окремим листом (додається).

Додаток: на 10 арк.

З повагою

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

*Кириченко Л.
Klv85@ukr.net*

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № 129-1/122 від 14.07.2020

**Народному депутату України
Львовчкіну С. В.**

Шановний Сергію Володимировичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Д. Шмигала від 24.07.2020 № 30961/1/1-20 до листа Голови Верховної Ради України Д. Разумкова від 17.07.2020 № 11/10-1285 Мінекономіки разом з Мінфіном та Мінсоцполітики розглянуло Ваш депутатський запит від 14.07.2020 № 129-1/22 стосовно вжиття заходів для поліпшення рівня життя населення та повідомляє.

У 2020 році одним з головних чинників формування економічного розвитку в Україні, як і в переважній більшості країн світу, виявився фактор розповсюдження пандемії COVID-19.

У відповідь на пандемію COVID-19, відбулись суттєві зміни у життєдіяльності багатьох держав світу, у тому числі і в Україні.

Для пом'якшення впливу пандемії COVID-19 були прийняті ряд рішень.

Щодо підтримки господарської діяльності під час дії карантину

Так, Верховною Радою України прийнято законодавчі зміни, які направлені на мінімізацію наслідків для бізнесу та населення у зв'язку із поширенням коронавірусу COVID-19, а саме закони України від 17.03.2020 № 530-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)", від 17.03.2020 № 533-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникнення і поширення коронавірусної хвороби (COVID-19)" (із змінами) та від 30.03.2020 № 540-IX "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 58E2D9E7F900307B040000007CF72E0074EE8200

Підписувач Петрашко Ігор Ростиславович

Дійсний з 30.03.2020 0:00 по 30.03.2022 0:00

Мінекономіки

4704-03/47504-02 від 31.07.2020

спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)".

Вказаними законами запроваджено, зокрема, наступні заходи державної підтримки бізнесу на період карантину:

- мораторій на проведення планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності (за виключенням окремих видів діяльності) до 30 червня 2020 року;

- мораторій на проведення податкових документальних та фактичних перевірок з 18 березня по 31 травня 2020 року;

- тимчасове скасування:

- штрафних санкцій за порушення податкового законодавства, вчинені з 1 березня по 31 травня 2020 року (крім санкцій за окремі види порушень);

- нарахування платникам податків пені протягом періоду з 1 березня по 31 травня 2020 року (а нарахована, але не сплачена за цей період пеня підлягає списанню);

- нарахування та сплати за період з 1 березня по 31 травня 2020 року плати за землю (земельний податок та орендна плата за земельні ділянки державної та комунальної власності);

- нарахування за період з 1 березня по 31 березня 2020 року податку на об'єкти нежитлової нерухомості, відмінні від земельної ділянки, які перебувають у власності фізичних або юридичних осіб;

- відтермінування вимоги стосовно застосування реєстраторів розрахункових операцій до 1 січня 2021 року та 1 квітня 2021 року;

- перенесення строків річного звітування по доходах до 1 липня 2020 року;

- можливість звільнення наймача від плати користування майном з моменту встановлення карантину і до його завершення (відповідно до частини шостої статті 762 Цивільного кодексу України);

- звільнення від нарахування та сплати ЄСВ за періоди з 1 по 31 березня та з 1 квітня по 30 квітня 2020 року за себе усіх самозайнятих осіб та інші заходи.

Разом з тим, Верховною Радою України прийнято Закон України від 13.05.2020 № 591-IX "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо додаткової підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)", яким передбачено нові заходи підтримки бізнесу в умовах карантину, зокрема продовження мораторію на перевірки бізнесу до кінця карантину; продовження дії податкових пільг та послаблень в адмініструванні для бізнесу до кінця карантину.

Відповідно до підпунктів 5-7 пункту 8 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних

гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" та статей 5 і 13 Закону України "Про ціни і ціноутворення" Кабінет Міністрів України постановою від 22.04.2020 № 341 "Про заходи щодо стабілізації цін на товари, що мають істотну соціальну значущість, товари протиепідемічного призначення" на період карантину затвердив перелік товарів, що мають істотну соціальну значущість; перелік товарів протиепідемічного призначення, що необхідні для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, а також запровадив державне регулювання цін на ці товари шляхом декларування зміни роздрібних цін.

Щодо ситуації на ринку праці

На сьогодні ринок праці України як і в багатьох країнах світу опинився перед серйозними викликами, спричиненими поширенням захворювання COVID-19, зокрема й соціальними та економічними.

12 березня цього року Урядом України було введено карантин на всій території країни. Обмежувальні заходи, впроваджені для запобігання поширенню епідемії COVID-19, призвели до зниження ділової і економічної активності, згортання виробництва та часткового гальмування економічних процесів.

В найбільшій зоні ризику опинилися працівники, які задіяні у таких видах економічної діяльності, як: тимчасове розміщування й організація харчування; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок; надання різних видів послуг, діяльність туристичних агентств та операторів.

У зв'язку з цим, Урядом вживаються заходи щодо недопущення звільнення працівників і зростання рівня безробіття:

- роботодавці та ФОП-и з числа суб'єктів малого та середнього бізнесу, які зупинили чи скоротили свою діяльність під час карантину, можуть отримати допомогу по частковому безробіттю для покриття витрат на заробітну плату робітникам, яким було скорочено робочий час, або відшкодування втрати доходів для ФОП-ів; на фінансування цієї допомоги з державного бюджету виділено 2,72 млрд грн (постанови Уряду від 03.06.2020 № 453 та від 27.04.2020 № 308);

- забезпечено можливість подання заяв на отримання статусу безробітного та допомоги по безробіттю дистанційно. Також зареєструватися як безробітний та оформити допомогу віднедавна можна через онлайн-портал державних послуг "Дія" (постанови Уряду від 29.03.2020 № 244 та від 24.04.2020 № 307);

- підвищено з 650 до 1000 грн розмір допомоги по безробіттю для незастрахованих осіб на період карантину та протягом 30 днів після його завершення (постанова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття від 08.04.2020 № 217);

- зареєстрованим у службі зайнятості безробітним допомога призначається з першого дня набуття статусу, навіть тим, хто був звільнений у період карантину за власним бажанням (до карантину звільненим за власним бажанням допомога виплачувалася з 91 дня набуття статусу) (постанова Уряду від 29.03.2020 № 244);

- виділено додаткові 4,2 млрд грн з державного бюджету на фінансування матеріального забезпечення на випадок безробіття (постанови Уряду від 27.04.2020 № 308 та від 10.06.2020 № 472).

Для зменшення негативних наслідків спаду економічної активності в країні внаслідок поширення COVID-19 Мінекономіки, за участі центральних органів виконавчої влади та інших заінтересованих сторін, розроблено Державну програму стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 роки (далі – Програма), яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 534.

Метою Програми є впровадження комплексної системи заходів розрахованих на короткостроковий, середньостроковий та довгостроковий періоди, направлених на стабілізацію та сталий розвиток економіки України, зростання зайнятості населення шляхом збереження існуючих і стимулювання створення нових високопродуктивних робочих місць з гідними умовами праці.

Реалізація Програми здійснюється шляхом виконання Плану заходів, яким, зокрема, передбачено заходи щодо створення робочих місць у: будівництві доріг, транспортної інфраструктури та інфраструктурних об'єктів у розрізі програми “Велике будівництво”; будівництві доступного житла для окремих категорій громадян; лісовому господарстві; розширенні існуючих установ природнозаповідного фонду; соціальній роботі у зв'язку з протидією пандемії COVID-19; благоустрої і громадських роботах. За кожною з перелічених сфер діяльності визначено відповідальний орган виконавчої влади.

Важливо звернути увагу, що створення нових робочих місць є комплексною задачею, роль Уряду у вирішенні якої полягає у забезпеченні сприятливих умов для динамічного розвитку бізнесу, що дасть можливість роботодавцям розвиватися та створювати нові високопродуктивні робочі місця з гідними умовами праці.

Оцінка ефективності запланованих заходів як і Програми в цілому здійснюватиметься в ході їх реалізації за визначеними індикаторами.

Щодо соціального захисту населення

З метою посилення соціальної підтримки населення Урядом прийнято постанови Кабінету Міністрів України:

- від 25.03.2020 № 247 “Про особливості надання житлових субсидій”, якою пом’якшено умови призначення житлових субсидій для населення, зокрема, передбачено:

заборону на період карантину, встановленого у зв’язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), припинення надання житлових субсидій, за винятком випадків, коли унеможливорюється надання житлових субсидій (переїзд домогосподарства в інше житлове приміщення, смерть одиної особи);

призначення житлової субсидії на наступний період усім домогосподарствам, які отримували її в опалювальному періоді 2019–2020 років, без їхніх звернень;

урахування під час призначення житлової субсидії до доходу осіб, яких звільнено з роботи у зв’язку з карантинном, розміру допомоги по безробіттю замість заробітної плати, яку вони отримували за попереднім місцем роботи;

обчислення субсидії в період карантину з урахуванням збільшених на 50 відсотків соціальних нормативів користування електроенергією, природним газом для приготування їжі та підігріву води, холодною та гарячою водою, водовідведенням у зв’язку з вимушеним постійним перебуванням громадян вдома та збільшенням споживання відповідних послуг;

- від 01.04.2020 № 251 “Деякі питання підвищення пенсійних виплат і надання соціальної підтримки окремим категоріям населення у 2020 році”, якою, зокрема:

у квітні проведено одноразову виплату (1 000 грн) пенсіонерам (понад 10 млн осіб), розмір пенсії яких становить до 5 тис. грн (цю виплату отримали також понад 600 тис. громадян, які одержують державну соціальну допомогу замість пенсії, у зв’язку з інвалідністю та за віком) та встановлено щомісячну надбавку до пенсії у розмірі 500 грн для 1,5 млн пенсіонерів, яким виповнилося 80 і більше років;

у травні проведено індексацію трудових пенсій (на 11 відсотків) для близько 8,4 млн пенсіонерів;

- від 08.04.2020 № 264 “Деякі питання надання державної соціальної допомоги”, якою передбачено на період карантину та обмежувальних заходів, пов’язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), і протягом 30 днів після скасування карантину продовження строків:

виплати на новий період державної соціальної допомоги, яку було призначено раніше, без необхідності особистого звернення громадян до органів соціального захисту населення;

нових звернень за призначенням деяких видів державної допомоги;

виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства, дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю, у випадках, коли строк

перегляду органом МСЕК (медико-соціальної експертизи) або ЛКК (лікарсько-консультативної комісії) пропущено;

- від 08.04.2020 № 287 “Про розвиток соціальних сервісів для деяких соціальних груп населення”, якою, зокрема, передбачено надання пенсіонерам та одержувачам соціальних виплат допомоги у проведенні дистанційної оплати житлово-комунальних послуг і задоволення їхніх соціально-побутових потреб в умовах карантину;

- від 22.04.2020 № 329 “Деякі питання соціальної підтримки сімей з дітьми”, якою запроваджено на період карантину та на один місяць після його скасування виплату допомоги на дітей фізичним особам – підприємцям, які вибрали спрощену систему оподаткування і належать до першої та другої груп платників єдиного податку;

- від 17.06.2020 № 491 “Про внесення змін до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг” посилено соціальний захист внутрішньо переміщених осіб, які не були працевлаштовані у період карантину. Запроваджено механізм не застосовувати норми щодо припинення виплати для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг у разі їх непрацевлаштування.

Крім того, забезпечується реалізація завдань та заходів, визначених Стратегією подолання бідності, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 202-р, основна мета яких спрямована на сприяння продуктивній зайнятості, підвищенню доходів громадян, наданню ефективної державної соціальної підтримки населенню та забезпеченню прав дітей.

З метою посилення соціального захисту медичних працівників прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 394 “Про внесення зміни до переліку професійних захворювань”, якою передбачено включити до переліку професійних захворювань гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2.

Таким чином, медичні працівники, які безпосередньо зайняті у ліквідації епідемії, проведенні заходів із запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, лікуванні пацієнтів із цією хворобою, та визнані потерпілими внаслідок профзахворювання, мають право на передбачені Законом України від 23.09.1999 № 1105-XIV “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” (далі – Закон № 1105) щомісячну та одноразову страхові виплати, розміри яких визначаються залежно від ступеня втрати професійної працездатності. У разі смерті медичного працівника членам його сім’ї

відповідно до статті 42 Закону № 1105 виплачуватиметься одноразова допомога.

Водночас Законом України від 07.05.2020 № 587 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров’я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)” внесено зміни до статті 24 Закону № 1105, якими передбачено, що особам, які перебувають у закладах охорони здоров’я, на самоізоляції під медичним наглядом у зв’язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), а також на локалізацію та ліквідацію її спалахів та епідемій, виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності в розмірі 50 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу, за винятком медичних працівників, яким допомога по тимчасовій непрацездатності у таких випадках виплачується в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (доходу) незалежно від страхового стажу.

На виконання Закону України від 07.05.2020 № 588 “Про внесення змін до статті 39 Закону України “Про захист населення від інфекційних хвороб” щодо додаткових гарантій прав медичних та інших працівників, зайнятих у сфері захисту населення від інфекційних хвороб, та членів їх сімей”, прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 17.06.2020 № 498 “Деякі питання надання страхових виплат у разі захворювання або смерті медичних працівників у зв’язку з інфікуванням гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2”, якою затверджено порядок надання страхових виплат у випадку захворювання та смерті медичних працівників внаслідок інфікування коронавірусною хворобою COVID-19 та визначено розміри цих страхових виплат (у разі встановлення медику групи інвалідності – не менше 300 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, у разі його смерті – 750 прожиткових мінімумів).

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2020 № 375 “Деякі питання оплати праці (грошового забезпечення) окремих категорій працівників, військовослужбовців Національної гвардії та Державної прикордонної служби, осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, поліцейських, які забезпечують життєдіяльність населення, на період дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом 30 днів з дня його відміни” встановлено доплату працівникам надавачів соціальних послуг державного / комунального сектору, які безпосередньо надають соціальні послуги за місцем проживання / перебування їх отримувачів (вдома), у граничному розмірі до 100 відсотків заробітної плати.

На виконання пункту 4 цієї постанови Кабінету Міністрів України наказом Мінсоцполітики від 22.05.2020 № 321 “Про затвердження Переліку

посад працівників надавачів соціальних послуг державного / комунального сектору, які безпосередньо надають соціальні послуги за місцем проживання / перебування їх отримувачів (вдома)” затверджено відповідний перелік посад.

Доплату в розмірі до 100 відсотків заробітної плати згідно із зазначеним наказом зможуть отримати педагог соціальний / фахівець із соціальної роботи, фахівець із соціальної допомоги вдома, соціальний працівник, соціальний робітник, фахівець з фізичної реабілітації, практичний психолог / психолог.

Персональний перелік працівників, яким установлюється відповідна доплата, визначається керівником закладу / установи сфери соціального захисту.

Щодо підвищення соціальних стандартів та гарантій

З метою підвищення рівня життя громадян, яке є одним із пріоритетних напрямів діяльності Уряду, постійно вживаються заходи для проведення системних економічних та соціальних реформ.

Для підтримки купівельної спроможності громадян забезпечується підвищення розмірів державних соціальних стандартів та гарантій.

Згідно з Законом України “Про державні соціальні стандарти та державні гарантії” прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій, у тому числі пенсії, соціальні допомоги, мінімальна заробітна плата тощо.

Однак підвищення цих розмірів безпосередньо залежать від фінансово-економічної ситуації в країні і відбувається з урахуванням реальних можливостей держави щодо забезпечення своєчасного та у повному обсязі фінансування уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Одним із принципів бюджетної системи України Бюджетним кодексом України визначено збалансованість, виходячи з якого повноваження на здійснення витрат бюджету повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Слід також зазначити, що Конституційний Суд України своїм Рішенням від 26.12.2011 № 20-рп/2011 підкреслив, що одним з визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері є додержання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави.

Проект державного бюджету на відповідний рік готується з урахуванням основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та основних завдань бюджетної політики, що спрямовані на забезпечення збалансування державних фінансів.

Тому питання встановлення розмірів прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на відповідний рік вирішується з урахуванням реальних фінансових можливостей держави стосовно забезпечення своєчасного

й у повному обсязі фінансування вже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” передбачено, що прожитковий мінімум підвищується темпами, що на 2 відсоткових пункти перевищує показник прогнозного індексу споживчих цін на поточний рік, і зросте на 8 відсотків (грудень до грудня попереднього року).

Водночас змінами, внесеними Законом України від 13 квітня 2020 року № 553-ІХ “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік”, доходи Державного бюджету України на 2020 рік зменшено на 119,7 млрд гривень.

Враховуючи вплив на макроекономічну ситуацію суттєвих змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, зокрема зменшення обсягів торгівлі, споживчої активності населення, скорочення виробництва та інвестицій, зниження ділової активності, погіршення споживчих настроїв та ділових очікувань внаслідок запровадження карантинних заходів, вишукати додаткові джерела доходів для покриття видатків на підвищення розмірів основних державних соціальних гарантій на сьогодні немає можливості.

Разом з тим у липні 2020 року відбулось чергове підвищення прожиткового мінімуму на 4,5 відсотки, відповідно до якого підвищено розміри державних соціальних гарантій, соціальних допомог та пенсій. Наступне підвищення прожиткового мінімуму відбудеться з грудня 2020 року на 3,4 відсотка.

З метою забезпечення подальшого підвищення прожиткового мінімуму в даний час опрацьовується питання зміни підходів до визначення та застосування цього стандарту з одночасним реформуванням системи соціальних виплат і допомоги, а також оптимізацією видатків на забезпечення їх виплати.

Також на даний час з метою підвищення рівня оплати праці працівників бюджетної сфери з урахуванням реального стану розвитку економіки та фінансових можливостей бюджету Мінекономіки опрацьовуються пропозиції щодо підвищення посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери відповідно до зростання на законодавчому рівні розміру мінімальної заробітної плати.

На виконання норми статті 3 Закону України “Про прожитковий мінімум” та постанови Верховної Ради України від 19.05.2020 № 620-ІХ стосовно Рекомендацій парламентських слухань на тему: “Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні”, Мінекономіки в установленому законодавством порядку розпочато роботу щодо перегляду та актуалізації наборів для встановлення прожиткового мінімуму.

З метою прискорення формування наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів і наборів послуг для основних соціальних і

демографічних груп населення з урахуванням реальної структури споживання населення, Мінекономіки направило запит відповідним міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади та державним колегіальним органам для актуалізації пропозицій щодо формування зазначених наборів.

Після актуалізації попередніх наборів Мінекономіки узагальнить пропозиції центральних органів виконавчої влади щодо сформованих наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів і наборів послуг для встановлення прожиткового мінімуму та направить їх членам експертної комісії.

З повагою

**Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України**

Ігор ПЕТРАШКО

*Кириченко Л.
Klv85@ukr.net*

Апарат Верховної Ради України
КАРТКА ДОКУМЕНТА

161931

Кореспонденти Петрашко І. Р. Міністерство розвитку економіки,
торгівлі та сільського господарства України (всього
1)

Вид документа Відповідь на депутатський запит

Вих. № та дата 4704-03/47606-01 від 31.07.2020
кореспондента
№ ДСК

Реєстр. № та 124999 від 03.08.2020
дата реєстрації
Арк./прим. 10/1

Стислий зміст На № 11/10-1285 від 17.07.2020. Про розгляд
депутатського запиту н. д. України Львовчкіна С.В.

Проходження документа (особа, у якої є позначка «Оригінал»)	Дата передачі оригіналу ВСК	Дата отримання оригіналу	Підпис